

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา
พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสแก่บุคคลให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

กระทรวงศึกษาธิการโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๕

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“หลักฐานทางการศึกษา” หมายความว่า เอกสารอันเป็นหลักฐานทางการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา ได้แก่ ทะเบียนนักเรียนนักศึกษา สมุดประจำตัวนักเรียนนักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อ ใบส่งตัวนักเรียนนักศึกษา หลักฐานแสดงผลการเรียน ประกาศนียบัตร หรือเอกสารอื่นใดในลักษณะเดียวกันหรือเอกสารที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นหลักฐานทางการศึกษา ตามระเบียบนี้

“องค์กรเอกชน” หมายความว่า สมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

ข้อ ๕ ให้สถานศึกษาถือเป็นหน้าที่ ในการที่จะรับเด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ เข้าเรียนในสถานศึกษากรณีเด็กย้ายที่อยู่ใหม่ สถานศึกษาต้องอำนวยความสะดวก และติดตามให้เด็กได้เข้าเรียนในสถานศึกษาที่ใกล้กับที่อยู่ใหม่

ข้อ ๖ การรับนักเรียนนักศึกษาในกรณีที่ไม่เคยเข้าเรียนในสถานศึกษามาก่อน ให้สถานศึกษา เรียกหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งตามลำดับเพื่อนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

(๑) สูติบัตร

(๒) กรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (๑) ให้เรียกหนังสือรับรองการเกิด บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกัน

(๓) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (๑) หรือ (๒) ให้เรียกหลักฐานที่ทางราชการออกให้ หรือ เอกสารตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้

(๔) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชน ทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคล ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้ เป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

(๕) ในกรณีที่ไม่มีบุคคล หรือองค์กรเอกชนตาม (๔) ให้ชักถามประวัติบุคคลผู้มาสมัครเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำลงรายการบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้เป็นหลักฐานที่จะ นำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

ข้อ ๗ ให้สถานศึกษาจัดเก็บสำเนาเอกสารหลักฐานตามข้อ ๖ (๑) (๒) และ (๓) ซึ่งได้รับรอง ความถูกต้องแล้ว ไว้เป็นหลักฐาน และคืนต้นฉบับแก่ผู้ปกครองสำหรับหลักฐานบันทึกแจ้งประวัติบุคคล ตามข้อ ๖ (๔) และ (๕) ให้เก็บต้นฉบับไว้ที่สถานศึกษานั้น

ข้อ ๘ ในขณะที่นักเรียนนักศึกษายังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา เมื่อปรากฏว่ามีหลักฐานตาม กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มาแสดงภายหลัง ให้สถานศึกษาแก้ไขหลักฐานทางการศึกษาให้ เป็นไปตามหลักฐานดังกล่าว โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๙ การบันทึกในหลักฐานทางการศึกษา ให้สถานศึกษาปฏิบัติดังนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ใบส่งตัว ประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ

(๒) ในกรณีที่เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นหลักฐานรวมที่ใช้บันทึกข้อมูลของนักเรียน นักศึกษาทั้งชั้นเรียน หรือจำนวนมากกว่าหนึ่งคน เช่น ทะเบียนนักเรียนนักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชี เรียกชื่อเป็นต้น ให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมายบันทึกไว้เฉพาะในสมุดทะเบียนนักเรียน นักศึกษาโดยบันทึกลงในช่องหมายเหตุพร้อมกับลงนามกำกับข้อความว่า “ไม่มีหลักฐานตามกฎหมายว่า ด้วยการทะเบียนราษฎร”

ข้อ ๑๐ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความ และวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

จตุรนต์ ฉายแสง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

บันทึกแจ้งประวัติบุคคล

เขียนที่.....

วันที่ .....เดือน ..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า..... เกี่ยวข้องกับผู้สมัครเข้าเรียนในฐานะ.....

อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ต.รอก/ชอย..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... โทร.....

ขอแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติบุคคล เพื่อการสมัครเข้าเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังต่อไปนี้

๑. ชื่อ -สกุล ผู้สมัครเรียน เกิดวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... เชื้อชาติ ..... สัญชาติ..... เกิดที่ตำบล/แขวง .....อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....ประเทศ ..... เลขประจำตัวประชาชน .....

๒. ชื่อ - สกุลบิดา ..... อาชีพ..... เชื้อชาติ ..... สัญชาติ ..... อยู่บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ต.รอก/ชอย ..... ถนน ..... ตำบล/.....แขวง .....อำเภอ/เขต .....จังหวัด .....ประเทศ ..... เลขประจำตัวประชาชน.....

๓. ชื่อ - สกุลมารดา ..... อาชีพ ..... เชื้อชาติ ..... สัญชาติ ..... อยู่บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ต.รอก/ชอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง .....อำเภอ/เขต .....จังหวัด .....ประเทศ ..... เลขประจำตัวประชาชน.....

๔. ชื่อ - สกุลผู้ปกครอง ..... เชื้อชาติ..... สัญชาติ.....อาชีพ..... ความสัมพันธ์กับผู้สมัคร .....อยู่บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ต.รอก/ชอย..... ถนน ..... ตำบล/แขวง .....อำเภอ/เขต.....จังหวัด ..... เลขประจำตัวประชาชน..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์.....

๕. ชื่อองค์กรเอกชนที่ให้การอุปการะผู้สมัคร.....สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ต.รอก/ชอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต .....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้แจ้งไว้ข้างต้น เป็นความจริงทุกประการ

รูปถ่าย ผู้สมัคร เข้าเรียน	
	ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา หรือนิ้วหัวแม่มือซ้ายของ ผู้สมัครเข้าเรียน

(ลงชื่อ)..... ผู้แจ้ง/ผู้เขียน
(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้รับแจ้ง
(.....)

(ลงชื่อ)..... ผู้พิมพ์ลายมือ
(.....)/พยาน

(ลงชื่อ)..... พยาน
(.....)

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การให้การศึกษาแก่เด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย

..กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่บุคคลทุกคน และการศึกษาจะช่วยพัฒนา
กลุ่มเหล่านี้ให้บุคคลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นพลเมืองดีโดยพิจารณาบนพื้นฐานสิทธิและ
ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

นโยบาย

1. ให้รับเด็กทุกคนที่อายุถึงเกณฑ์ที่ต้องเข้าเรียน หากไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรให้
สถานศึกษาใช้ "แบบบันทึกแจ้งทะเบียนประวัติเด็ก" และให้ใช้ข้อมูลนี้ในการลงทะเบียนนักเรียน
นักศึกษาและเอกสารทางการศึกษาทุกชนิด

2. เมื่อเด็กสำเร็จการศึกษาสถานศึกษาต้องออกหลักฐานการศึกษาให้เช่นเดียวกับเด็กปกติและ
สามารถสมัครเรียนต่อได้ทุกระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งให้หน่วยงานที่ฝึกอาชีพยอมรับ
หลักฐานทางการศึกษาที่ออกให้

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาน
วัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนใน
สถานศึกษา พ.ศ.2535

แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย

เด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร

หมายถึง เด็กที่ไม่มีเอกสารหลักฐานที่แสดงถึง สัญชาติ วัน เดือน ปีเกิด และถิ่นที่อยู่ ที่ทางราชการออกให้ได้แก่ เด็กเร่ร่อน เด็กที่ติดตามผู้ปกครองไปทำงานต่างถิ่น เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กที่ถูกเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ หรือเด็กด้อยโอกาส กลุ่มอื่นๆ ที่อยู่ในลักษณะเดียวกัน

เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย

หมายถึง เด็กที่ไม่มีสูติบัตรและทะเบียนบ้านของบุคคลที่มีสัญชาติไทย (ท.ร.14) หรือมีทะเบียนประวัติของชนกลุ่มน้อย, ทะเบียนสำรวจบัญชีบุคคลในบ้าน, บัตรประจำตัวชนกลุ่มน้อย หรือหนังสือรับรองการเกิดที่ทางราชการออกให้และเอกสารอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

หลักเกณฑ์ในการรับเข้าศึกษา

ในกรณีของเด็กซึ่งไม่มีสัญชาติไทย แต่มีเอกสารทะเบียนประวัติของชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่างๆ เมื่ออายุครบเกณฑ์สถาบันการศึกษาจะต้องรับเข้าศึกษา ดังนี้

1. บุตรชาวเขา บุตรชาวลาว ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากเกาะกง กัมพูชา เนปาลอพยพ ญวนอพยพ บุตรอดีตทหารจีนคณะชาติจีนฮ่ออพยพ ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า ศึกษาได้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา
2. ผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ให้ศึกษาได้ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ

ส่วนเด็กที่ไม่มีเอกสารของทางราชการใดๆ เลย ทางโรงเรียนจะต้องรับเข้าศึกษาเมื่อเด็กอายุครบเกณฑ์ โดยให้หัวหน้าสถานศึกษา หรือเจ้าหน้าที่ชกถามประวัติเด็กแล้วบันทึกใน "บันทึกแจ้งทะเบียนประวัติเด็ก" โดยเด็กสามารถศึกษาได้ตั้งแต่ ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยไม่มีการจำกัดสิทธิใดๆ

หลักเกณฑ์การออกหลักฐานการศึกษา

ตั้งแต่เด็กเข้ารับการศึกษามาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องจัดทำและออกหลักฐานการศึกษาให้แก่เด็ก โดยปฏิบัติแก่เด็กเสมือนเด็กทั่วไป

เด็กต้องมีหลักฐานการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา
2. สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา
3. สมุดประจำชั้น
4. บัญชีเรียกชื่อ
5. ใบส่งตัวนักเรียน นักศึกษา
6. หลักฐานแสดงผลการเรียน
7. ประกาศนียบัตร
8. หลักฐานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในลักษณะเดียวกัน
9. เอกสารที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นหลักฐานการศึกษา

โดยในหลักฐานการศึกษาและบันทึกแจ้งทะเบียนประวัติเด็กนั้นให้หัวหน้าสถานศึกษาบันทึกพร้อมกับ ลงนามกำกับข้อความว่า "ไม่มีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร" โดยใช้ตัวอักษรสีแดงในชื่อ "หมายเหตุ" หรือใช้เครื่องหมาย * แทนหากในหลักฐานไม่มีช่องหมายเหตุ

** สังเกต **

โรงเรียนไม่อาจปฏิเสธสิทธิในการได้รับการศึกษาและหลักฐานทางการศึกษาโดยใช้เหตุแห่งการที่เด็กไม่มีเอกสารทางทะเบียนราษฎรได้

สอบถามรายละเอียด ปริญญาและร้องเรียนได้ที่

สำนักงานกิจการพิเศษ

สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0-2280-6217-9, โทรสาร 0-2288-6217, 0-2281-1480

คณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชน

ด้านชนชาติ ผู้ไร้สัญชาติ และผู้พลัดถิ่น สภานายความ

เลขที่ 7/89 อาคาร 10 ถนนราชดำเนินกลาง แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทรศัพท์/โทรสาร 0-2282-9906 (ตลอด 24 ชั่วโมง)

รัฐเลิกปิดโอกาสเด็กไร้สัญชาติ

ดร.อดิศักดิ์ โพธารามิก รรมว.ศึกษาธิการ(ศธ.) เปิดเผยภายหลังการประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 5 ก.ค. ว่า ที่ประชุมได้เห็นชอบ เรื่องการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย ตามที่ ศธ. เสนอ เพื่อเปิด โอกาสให้บุคคลทั้งที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทยที่อยู่ในประเทศไทยทุกคนเข้ารับการศึกษาได้ทุกระดับการศึกษา ทุกประเภทและทุกพื้นที่ ยกเว้นกลุ่มที่หลบหนีภัยจากการสู้รบ ให้จัดที่เรียนในพื้นที่ ทั้งนี้ ศธ. ได้เสนอขอความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งก็เห็นด้วยกับสิ่งที่ ศธ. เสนอ ได้แก่ 1. การขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือ ไม่มีสัญชาติไทย ที่เดิมเคยจำกัดไว้ให้บางกลุ่ม บางระดับการศึกษา เป็นการเปิดกว้างให้ทุกคนที่อยู่อาศัยในประเทศไทยสามารถ เข้าเรียนได้ไม่จำกัดทุกระดับประเภทและพื้นที่การศึกษา รวมทั้งการรับเข้าเรียน ลงทะเบียนนักเรียน นักศึกษา และการออกหลักฐานทางการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาแต่ละระดับตามร่างระเบียบและแนวปฏิบัติ

รมว.ศึกษาธิการ กล่าวต่อไปว่า ข้อเสนอที่ 2. การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้อุดหนุนในอัตราเดียวกับค่าใช้จ่ายรายหัว ที่จัดสรรให้แก่เด็กไทย 3. ให้กระทรวงมหาดไทย จัดทำฐานข้อมูลเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก เกี่ยวกับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เพื่อประโยชน์ในการจำแนกสถานะ รวมถึงการอนุญาตและอำนวยความสะดวกให้แก่เด็กและเยาวชนที่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติ หรือมีกฎหมายควบคุมเฉพาะให้จำกัดพื้นที่อยู่อาศัย เพื่อให้สามารถเดินทางไปศึกษาได้เป็นระยะเวลาตามหลักสูตรการศึกษาระดับนั้น โดยไม่ต้องขออนุญาตเป็นครั้งคราว ยกเว้นผู้หนีภัยจากการสู้รบและบุคคลในความห่วงใย (POC) และ 4. ให้ ศธ. จัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนที่หนีภัยจากการสู้รบ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ทั้งนี้เนื่องจากระเบียบปฏิบัติดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ จะได้ถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป.

แหล่งที่มา เดลินิวส์ ฉบับที่ 20356 [หน้าที่ 27] ประจำวันที่ 7 กรกฎาคม 2548

การจัดการศึกษาแก่เด็กที่ไม่มีหลักฐานหรือไม่มีสัญชาติ

สุรพงษ์ กองจันทึก

เด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรและเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย จำนวนน่าจะมีในประเทศไทยนับล้านคน โดยมากไม่ได้รับการศึกษาจากระบบการศึกษาของไทย

สมเด็จพระเทพฯมีพระราชดำรัสว่า... “ยังมีกลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งคนกลุ่มนี้ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร เป็นคนไร้สัญชาติ คนที่ไม่ได้ถือสัญชาติไทย และเป็นคนที่ไม่ได้ถือสัญชาติใดๆ เลย รวมทั้งคนที่มาจากอีกฟากหนึ่งของชายแดน

เด็กๆที่เข้าข่ายกรณีเหล่านี้ ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนได้ และถ้าเข้าเรียนได้ เขาจะไม่ได้รับใบรับรองจากโรงเรียนหลังจากเรียนจบการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับใดก็ตาม

สิ่งเหล่านี้ทำให้ยากต่อการเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาในระดับหลังประถมศึกษา และยากต่อการได้ทำงานที่ดีเมื่อพวกเขาเติบโตขึ้น”

“เด็กๆที่ไม่มีหลักฐานการเกิดที่ชัดเจนถูกต้องตามระเบียบราชการ ยังไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนได้ เนื่องจากกระบวนการที่เคร่งครัดในกฎระเบียบที่ต้องการเอกสารทางราชการจำนวนมาก และขั้นตอนที่ใช้เวลานาน ทำให้ไม่เพียงแต่ผู้ไร้สัญชาติเท่านั้นที่ประสบกับปัญหานี้ ประชาชนไทยที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล หรือบริเวณชายแดนก็ประสบปัญหาเหล่านี้ด้วยเช่นกัน”

กระทรวงศึกษาธิการแม้จะมีนโยบายและระเบียบแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ดัง ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาน วัน เดือน ปีเกิด ในการรับนักเรียนเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๓๕ ที่จะต้องรับนักเรียนทุกคนเข้าเรียน และต้องออกวุฒิบัตรรับรองการศึกษาให้

แต่ในการปฏิบัติจริง พบว่าสถานศึกษาจำนวนมากไม่รับเด็กเข้าเรียน หรือรับเข้าเรียนแต่ไม่ออกวุฒิบัตรให้ ด้วยเหตุไม่ทราบระเบียบที่ดี หรือด้วยทัศนคติที่เห็นว่า ไม่ควรให้การศึกษา หรือให้วุฒิการศึกษาแก่เหล่านี้

สมเด็จพระเทพฯทรงชี้ให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาแก่เด็กเหล่านี้ว่า

“การศึกษาเป็นเรื่องของโครงการระยะยาว แต่ในขณะที่เดียวกันเป็นเรื่องเร่งด่วนอย่างยิ่ง เราไม่มีเวลาพอเพื่อรอผลจากการค้นหาหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ว่าเด็กเหล่านี้จัดอยู่ในประเภทบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ เพราะเด็กๆจะเติบโตขึ้นทุกวัน”

แม้กระนั้นหลายท่านยังเป็นห่วงในเรื่องของความมั่นคง เกรงว่าหากให้การศึกษาแก่เด็กเหล่านี้จะมีปัญหาด้านความมั่นคง

จนเจ้าหน้าที่จากสภาความมั่นคงแห่งชาติออกมายืนยันในหลายครั้งว่า การให้การศึกษาแก่เด็กไม่เกี่ยวกับความมั่นคง เพราะเด็กไม่เป็นอันตรายต่อความมั่นคง ตรงกันข้าม หากให้การศึกษาที่ถูกต้องแก่เด็ก จะทำให้แก้ไขปัญหที่อาจเกิดขึ้นได้ นำมาสู่การแก้ไขระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๓๕

โดยในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติในหลักการร่างระเบียบการ

ทรงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาน วัน เดือน ปีเกิด ในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ...(การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย)

และเห็นชอบแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย รวม ๔ ข้อ คือ

1. ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร และไม่มีสัญชาติไทย ได้เข้าศึกษาทุกระดับทุกประเภททุกพื้นที่ จากเดิมที่เคยจำกัดไว้ให้บางกลุ่ม บางระดับการศึกษา

2. จัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่สถานศึกษา ตั้งแต่ระดับก่อน ประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอัตราเดียวกับค่าใช้จ่ายรายหัวที่จัดสรรให้แก่ เด็กไทย รวมถึงนักเรียนนักศึกษาในความดูแลของสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษา เอกชน

3. ให้กระทรวงมหาดไทยจัดทำฐานข้อมูล(เลขประจำตัว ๑๓ หลัก) เกี่ยวกับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานหรือไม่มีสัญชาติไทย เพื่อประโยชน์ต่อการจำแนกสถานะ และการอนุญาตออกนอกพื้นที่เพื่อ เดินทางไปศึกษาเป็นระยะเวลาตามหลักสูตรระดับนั้นๆ โดยไม่ต้องขออนุญาตเป็นครั้งคราว ยกเว้นผู้หนี กภัยจากการสู้รบและบุคคลในความห่วงใย (POC)

4. ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสม ช่วยเป็นกลุ่มกันชนตามรอย ตะเข็บชายแดนของประเทศได้”

สมเด็จพระเทพฯมีพระดำรัสต่อการศึกษาว่า...“การจัดการศึกษาเป็นงานที่ยิ่งใหญ่เกินกว่าที่จะมี ใครสามารถทำคนเดียวตามลำพังได้ เป็นงานที่ต้องใช้ความพยายามอย่างเป็นจริงเป็นจังที่สุด พร้อมทั้ง ความมุ่งมั่นที่มีความตั้งใจจริงจากทุกฝ่าย และสิ่งเหล่านี้จะเป็นจริงได้ต้องอาศัยน้ำใจที่โอบอ้อมอารี และ จิตใจที่เอื้ออาทรต่อผู้อื่น

ข้าพเจ้าเคยได้ยินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระราชินีมีพระราชดำรัสว่า “จงให้ โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง” จงเลือกทำในสิ่งที่ดีที่สุด หรือให้ความเอื้ออำนวยอย่างดีที่สุดแก่ทุกคน โดย ไม่คำนึงว่าเป็นคนเผ่าพันธุ์ใด ศาสนาใด และมีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างไร ขอให้เราได้ ร่วมมือกันเพื่อช่วยกันสร้างสรรค์โลกใบนี้ให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ภูมิที่เป็นห่วงกันเรื่องค่าใช้จ่ายและ งบประมาณที่จะมาจัดสรรดูแล

สมเด็จพระเทพฯมีพระราชดำรัสว่า “ในเชิงเศรษฐศาสตร์ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการศึกษาใน ระดับหลังประถมศึกษา คงไม่ใช่ลักษณะคำถามที่ว่า “เราจะมิงงบประมาณมาสนับสนุนหรือไม่” แต่เป็น “เราจะไม่สนับสนุนได้หรือไม่” มากกว่า

หวังว่าเด็กทุกคนในประเทศไทยจะได้รับการศึกษาเพื่อขัดเกลาให้เป็นคนดีของสังคมต่อไป....

แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กนอกสัญชาติไทย

จาก การที่ออกประกาศควบคุมแรงงาน และการผลักดันส่งกลับเพื่อพิสูจน์สัญชาติ เพื่อให้เข้า กับระบบที่จัดขึ้นของการทำMOU ในประเทศใกล้เคียงทั้ง 3 ประเทศ ได้แก่ ลาว กัมพูชา พม่า ซึ่งดูแล การปฏิบัติเสมือนว่า แรงงานที่เข้ามาเป็นปัญหาที่ร้ายแรง และมองข้ามสิทธิมนุษยชน เราเห็นว่า นโยบาย ระหว่างรัฐต่อรัฐล้มเหลว ในการบริหารจัดการที่เคารพถึงชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ หากพบว่า ความพยายามที่จะพิสูจน์สัญชาติ โดยเฉพาะ สัญชาติพม่า ไม่เป็นจริง และปฏิบัติได้ เนื่องจากแรงงานข้าม ชาติที่มาจากประเทศพม่า มีความเสี่ยงต่อการปฏิบัติไม่ดีของรัฐบาลพม่า ดังนั้น น้อยคนนักที่จะให้ข้อมูล จริง หรือหลายคนหนีจากการสู้รบ ไม่ทราบกระทั่งว่าตนเองอยู่แห่งหนตำบลใด

การส่งกลับเช่นเดียวกัน ทำอย่างไรการส่งกลับจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยที่อยู่ต้นทาง หรือ การเคารพในสิทธิการย้ายถิ่น และครอบครัวของแรงงาน กระทั่ง นาย ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม รอง นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ในฐานะ ประธานคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.)แถลงภายหลังประชุม กบร.เมื่อ วันที่ 23 เมษายนที่ผ่านมาว่า ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ผ่อนผันผู้ติดตามแรงงานต่างด้าว และบุตรของ ผู้ติดตาม ที่จดทะเบียนตั้งแต่ปี 2547 และ ปัจจุบันยังอาศัยอยู่ในประเทศไทยให้สามารถได้รับการผ่อนผัน คูแลดตามปกติ ต่อไป แต่ต่อมาเมื่อมติการประชุมคณะรัฐมนตรีอีกครั้งวันที่ 22 พฤษภาคม 2550 บุตรที่เป็น ผู้ติดตามของแรงงานข้ามชาติที่จดทะเบียนในปี 2547 และยังคงได้รับใบอนุญาตทำงานอย่างต่อเนื่อง จนถึงปัจจุบันปี 2550 โดย ให้กระทรวงมหาดไทยอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้า เมือง พ.ศ. 2522 ออกประกาศกระทรวงเพื่อให้ผู้ติดตามของแรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียนในปี 2547 และ ยังคงได้รับใบอนุญาตทำงานอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันปี 2550 (เฉพาะบุตร) อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการ ชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับได้เท่ากับระยะเวลาที่ แรงงานต่างด้าวได้รับการผ่อนผัน ซึ่งพิจารณาแล้ว หลายประเด็นยังมีความขัดแย้งในตัวของนโยบาย นั้นหมายถึงว่า ผู้ติดตาม หรือบุตร ที่เดินทางเข้ามาตอน หลังปี 2547 มีความผิดตามพระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และ ต้องส่งกลับแบบพลัดลูกพลัดหลง ครอบครัว กรณีเรื่องเด็กต่างชาติ ชัดเจนว่าต้องมีการทบทวนปฏิบัติใช้เป็นการเฉพาะ พระราชบัญญัติ คุ่มครองเด็ก พ.ศ. 2546 แทบจะไม่ได้ใช้เลย กรณีหนึ่ง แรงงานเด็กพม่า ในสวนยางพารา ไชร์ก่อสร้าง และตามร้านอาหารในงานบริการต่างๆในพื้นที่อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา ทั้งที่เด็กเหล่านี้อยู่ในช่วงของ การศึกษา ถึงแม้การออกแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาแก่เด็กไร้สัญชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ให้เด็กต่างชาติ ทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย มีสิทธิการศึกษาฟรี ๑๒ ปี ไม่สามารถทำ ให้เป็นจริงได้ทั้งหมด เพราะหลักปฏิบัติขัดแย้งกับความเป็นจริง เราพบว่า เด็ก หรือบุตรผู้ติดตามแรงงาน ข้ามชาติ เข้ามาจำนวนมาก และส่วนใหญ่มีความประสงค์อยากเรียนหนังสือ แต่นโยบายรัฐไม่ได้เปิดให้มี การจดทะเบียนราษฎร (ทร.๓๘/๑) มีแต่แบบสำรวจเพื่อจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทาง

ทะเบียน (แบบ สศ) โดยกระทรวงมหาดไทย แต่ไม่ได้รับประกันว่า เป็นแบบสำรวจเด็ก หรือผู้เรียนในสถานศึกษา หากกรณีที่ได้ถูกจับ ไม่มีหน่วยงานไหนคัดค้านหรือคุ้มครอง นอกจากเจ้าหน้าที่ยึดหลักกฎหมาย คนเข้าเมือง มีความผิดต่อประเด็นนี้อยากให้มีการถกเถียงให้เกิดนโยบายด้านความมั่นคงของมนุษย์ พิเศษ สำหรับเด็กเหล่านี้ อย่างน้อย เด็ก หรือ แรงงานเด็กต่างชาติ จะสามารถเข้าถึง โอกาสทางการศึกษาไทย รู้และเข้าใจแนวปฏิบัติที่ดี ไม่ไปละเมิดสิทธิคนอื่น และสามารถจะไปเป็นแรงงานที่มีคุณภาพในสถานประกอบการ หากเขาเหล่านั้นยังอยู่ในประเทศไทยอย่างถูกกฎหมาย อย่างไรก็ตาม นโยบายด้านการศึกษา และด้านสุขภาพ ถือว่า เป็นนโยบายเชิงบวกที่รัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหา แต่ยังคงขาดกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ อย่างเป็นจริงเป็นจัง

บทสรุปผู้บริหาร

สืบเนื่องมาจากความสำคัญในการจัดการศึกษาแก่เด็กอพยพต่างด้าวและเด็กชนเผ่า เพื่อปกป้องสิทธิของเด็ก และเพื่อรักษาความมั่นคงตลอดจนความสงบเรียบร้อยของสังคมและประเทศ ในขณะที่ยังมีเด็กเหล่านี้เป็นจำนวนมากที่ไม่ได้เข้าเรียน ทั้งๆ ที่รัฐมรนโยบายให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงดำเนินการวิจัยร่วมกับองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) เพื่อศึกษาถึงสาเหตุและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อโอกาสทางการเรียน และเสนอแนะนโยบายในการส่งเสริมการศึกษาของเด็กเหล่านี้ต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการในปี พ.ศ. 2549 โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณกับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนและศูนย์การเรียนที่จัดการศึกษาให้เด็กอพยพต่างด้าวและเด็กชนเผ่า กลุ่มตัวอย่างของเด็กเหล่านี้ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย เด็กที่รับการศึกษาในระบบโรงเรียน เด็กที่เรียนในศูนย์การเรียน และเด็กที่ไม่ได้เรียนในสถานศึกษาใดๆ นอกจากนั้น ยังทำการศึกษาในเชิงคุณภาพกับกรณีศึกษาเพื่อหาสาเหตุที่ทำให้เด็กอพยพต่างด้าวและเด็กชนเผ่ากลุ่มต่างๆ มีโอกาสได้รับการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติ เช่น การทดสอบค่า t การทดสอบค่า X² การวิเคราะห์โดยใช้ LISREL (Linear Structure Relation Model) และการวิเคราะห์เนื้อหา จากข้อมูลของกรณีศึกษา พบว่า ครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดในการอธิบายโอกาสทางการศึกษาของเด็กอพยพและเด็กไร้สัญชาติ เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีสิทธิขาดในการตัดสินใจให้เด็กไปเรียนหรือไม่ที่ไหนก็ได้ ขึ้นอยู่กับการมองเห็นคุณค่าทางการศึกษาของผู้ปกครอง อันเป็นผลเชื่อมโยงกับระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย ยิ่งผู้ปกครองที่อยู่ในประเทศไทยนานเพียงใด ก็ยิ่งมีความกลมกลืนกับวิถีสื่อสารกันรู้เรื่อง ประกอบรัฐกับมีนโยบายที่จะให้สัญชาติไทยแก่บุคคลไร้สัญชาติที่มีหลักฐานว่าอยู่ในประเทศไม่น้อยกว่า 10 ปี จึงทำให้คนเหล่านี้มีความมั่นใจและอยากอยู่ในประเทศต่อไป ความรู้สึกดังกล่าวนี้ทำให้ผู้ปกครองอยากส่งลูกเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเพราะเห็นตัวอย่างของคนไทยที่ได้รับการศึกษาสูงๆแล้วมีงานดีๆทำ

สำหรับผู้ปกครองที่เพิ่งอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยไม่นาน จะมีสภาพที่แตกต่างไปจากที่กล่าวถึงข้างต้น เนื่องจากนโยบายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวไม่ชัดเจนและไม่แน่นอนว่ารัฐยินดีให้คนเหล่านี้เข้ามาทำงานหรือไม่ และจะให้อยู่ได้นานเพียงใด ทำให้ผู้ปกครองเหล่านี้ไม่แน่ใจและลังเลที่จะส่งลูกเข้าเรียน เพราะเกรงว่าสิ่งที่เรียนไปจะไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ถ้าถูกส่งกลับประเทศของตน

นอกจากนั้นความยากจน ซึ่งทำให้ผู้ปกครองมีความจำเป็นให้ลูกช่วยครอบครัวทำงานหารายได้ก็เป็นอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้เด็กไม่ได้เรียน อย่างไรก็ตามมีข้อมูลที่แสดงว่าผู้ปกครองบางคนอยากส่งลูกเข้ารับการศึกษาในโรงเรียน แทนการไปเรียนในศูนย์การเรียน ซึ่งไม่สามารถถ่ายโอนผลการเรียนได้แต่ไม่รู้ว่าจะต้องทำอย่างไรจึงจะให้ลูกเข้าเรียนได้ และไม่รู้ว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากน้อยเพียงใดในการเข้ารับการศึกษาในโรงเรียน

ผลกระทบของปัจจัยด้านชุมชนต่อโอกาสทางการศึกษาของเด็กอพยพต่างด้าวและเด็กชนเผ่ามีความสำคัญเหมือนกับปัจจัยด้านครอบครัว เนื่องจากผู้ปกครองมักเลือกไปอยู่ในชุมชนที่มีคนชนชาติเดียวกัน เนื่องจากผู้ปกครองมักเลือกไปอยู่ในชุมชนที่มีคนชนชาติเดียวกัน รวมทั้งมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การมองเห็นความสำคัญของการศึกษา และความต้องการให้เด็กทำงานหารายได้เหมือนกับตัวผู้ปกครองเอง

นโยบายของรัฐบาลที่ให้เด็กไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยได้รับการศึกษาเป็นนโยบายที่ดีและมีประโยชน์ต่อเด็กเหล่านี้ แต่มีโรงเรียนและผู้ปกครองจำนวนไม่น้อยที่ไม่รู้นโยบายในเรื่องนี้ นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุนรายหัวสำหรับที่เป็นเด็กอพยพต่างด้าวและเด็กไร้สัญชาติ จึงมีปัญหาในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

ปัจจัยด้านโรงเรียนและศูนย์การเรียนมีผลกระทบโดยตรงในทางบวกต่อความเอาใจใส่และสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งส่งผลต่อไปยังความต้องการในการเรียนต่อของเด็ก ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่มีความเต็มใจที่จะสอนเด็กอพยพต่างด้าวและเด็กไร้สัญชาติ ซึ่งส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบและตั้งใจเรียน แต่ก็มีครูผู้บริหารศึกษาในจังหวัดบางคนที่มีทัศนคติไม่ดี และไม่เห็นด้วยที่จะต้องจัดการศึกษาให้แก่เด็กเหล่านี้

ผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยด้านตัวเด็กเองมีความสำคัญต่อโอกาสทางการศึกษาน้อยที่สุด เนื่องจากเด็กต้องทำตามความต้องการของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งมีสิทธิขาดที่จะให้เด็กไปหรือไม่ไปเรียนที่ไหนก็ได้

จากข้อค้นพบดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

- ควรมีนโยบายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวและแรงงานไร้สัญชาติที่ชัดเจน เพื่อให้คนเหล่านี้รู้สถานภาพและอนาคตของตนเอง

- ควรมีแผนปฏิบัติการในการนำนโยบายทางการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งให้การอุดหนุนงบประมาณและการสนับสนุนด้านอื่นๆอย่างเหมาะสมเพียงพอแก่โรงเรียนที่
- จัดการศึกษาให้กับเด็กเหล่านี้
- ควรมีการรณรงค์ให้หน่วยงาน ผู้เกี่ยวข้อง และผู้ปกครองที่เป็นแรงงานอพยพ แรงงานต่างด้าว และแรงงานไร้สัญชาติได้รับรู้นโยบายทางการศึกษาของรัฐที่มีต่อบุตรหลานของคนเหล่านี้ รวมทั้งประโยชน์จากการศึกษาที่จะเกิดขึ้นต่อตัวเด็ก ต่อสังคมไทย และต่อความมั่นคงของประเทศ
- โรงเรียนและศูนย์การเรียนควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง รวมทั้งควรให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครอง เพื่อให้รู้นโยบายทางการศึกษาของรัฐที่มีต่อเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยหรือไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และรู้ว่าจะส่งเด็กไปเรียนได้อย่างไร รวมทั้งคอยติดตามเด็กเหล่านี้ เพื่อป้องกันการลาออกกลางคันของเด็ก ในการจัดการศึกษาควรดำเนินการให้ตอบสนองความต้องการของเด็กอพยพต่างด้าวและเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย ดังนี้
  - เตรียมความพร้อมด้านอาชีพแก่เด็ก
  - ส่งเสริมและดำเนินการให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากศูนย์การเรียนที่จัดโดยองค์กรเอกชนและองค์กรชุมชนไปยังระบบโรงเรียนได้
  - ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมด้านภาษาและการปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยแก่เด็กที่เพิ่งอพยพเข้ามาใหม่ก่อนที่จะส่งต่อไปยังโรงเรียน

สุชานรี แสนทวีสุข นักวิชาการศึกษา

งานส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับ

การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้ การนับอายุ เด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาภาคบังคับในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานให้นับตามปีปฏิทิน หากเด็กอายุ ครบเจ็ดปีบริบูรณ์ในปีใด ให้นับว่าเด็กมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดในปีนั้น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕

สุวิทย์ คุณกิตติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด ต้องเข้าเรียน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ และกำหนดให้การนับอายุของเด็กดังกล่าว ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุที่กำหนด ในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

- สำเนา -

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยที่เห็นสมควรให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑ (๑) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 การรับเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้รับเด็กที่มีอายุไม่น้อยกว่า ๔ ปีบริบูรณ์

ข้อ 2 การนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้นับตั้งแต่วันที่เด็กเกิดไปจนถึงวันแรกของการเปิดภาคเรียนที่ ๑ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕

พรนิภา ลิ้มปพยอม

(นางพรนิภา ลิ้มปพยอม)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำเนาถูกต้อง

ฐิตินันท์ นวลละออง

(นางฐิตินันท์ นวลละออง)

เจ้าพนักงานธุรการ 5